

EVOLUTION AND CAUSE-EFFECT RELATIONSHIP OF INFLATION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

EVOLUȚIA ȘI RELAȚIA CAUZĂ-EFECT A INFLAȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

BOLEA Natalia, studentă, specialitatea: Marketing și Logistică
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: bolea.natalia@ase.md

Abstract: Inflation is a continuous long-term trend in a market economy, which tends towards an increase in the average price and a corresponding decrease in the value of money. The objective of this article is to describe the evolution and distinctive features of inflation in Moldova, based on theoretical arguments and practical analysis.

Keywords: inflation, deflation, consumer price index, producer price index, general price index

JEL CLASSIFICATION: C32, E31

INTRODUCERE

Importanța și obiectivele cercetării. Obiectul de studiu al acestei cercetări este reprezentat de studierea evoluției inflației per ansamblu, precum și în particular relațiile de cauză-efect a diferitor factori asupra acesteia. Inflația reprezintă unul dintre cele mai serioase dezechilibre macroeconomice contemporane, iar în anumite țări și perioade, ea a constituit și continuă să fie o amenințare majoră pentru evoluția și avansul economic. În alte condiții de timp și spațiu, măsurile legate de inflație pot fi integrate în planurile de dezvoltare ale statelor. Deși poate părea greu de imaginat, inflația nu este bine definită din punct de vedere conceptual, existând numeroase opinii interesante și variate pe această temă. Incercările de a înțelege esența inflației și factorii care o provoacă duc la formarea unor concepte științifice diverse, care pot fi clasificate în politice și economice, după cum va fi prezentat în următoarele două scheme (figura 1 și 2).

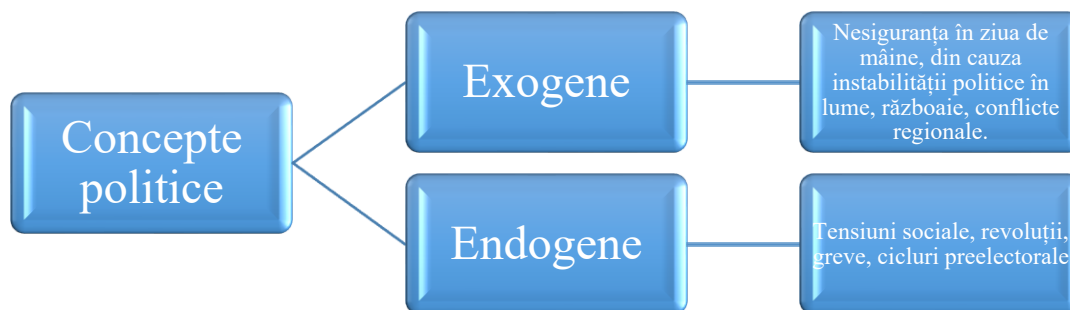

Figura 1. Concepte politice de natură exogenă și endogenă

Sursa: elaborat de autor

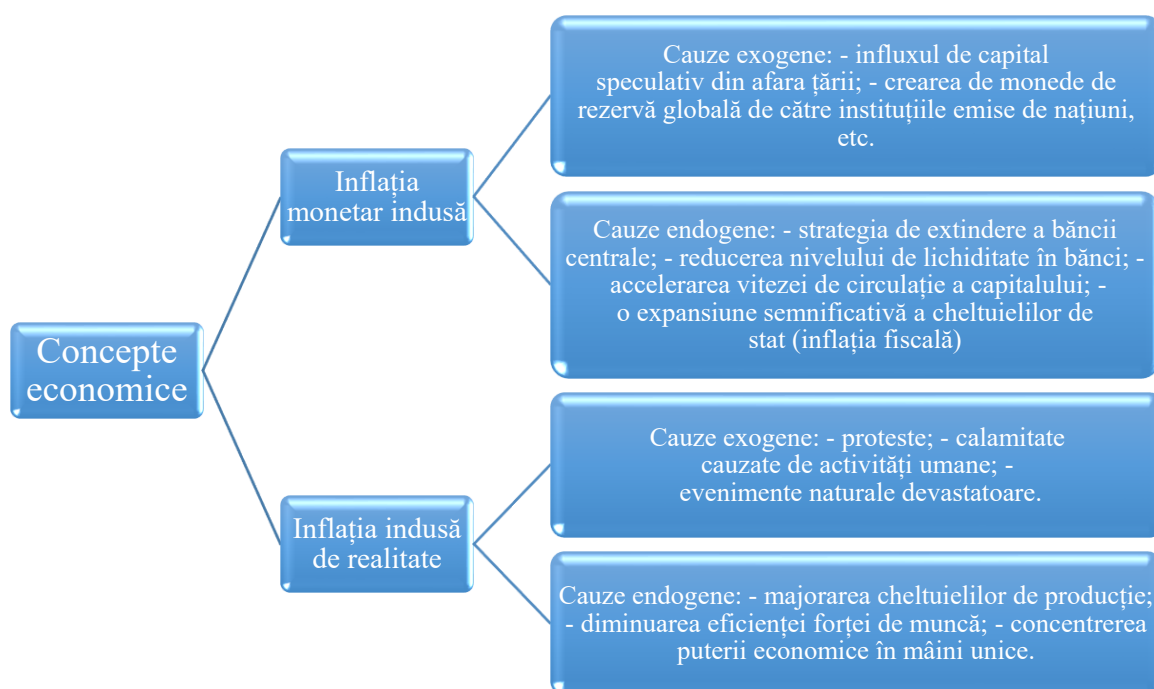

Figura 2. Concepte economice descrise prin inflația indusă monetar și indusă de realitate

Sursa: elaborat de autor

Rezumând diversele definiții, putem concluda că inflația reprezintă o condiție economică în care fluxurile de numerar devin excesive, iar echilibrul dintre necesarul de bani pentru tranzacționare (cererea de numerar) și suma de bani aflată în circulație (oferta de numerar) este deteriorat, rezultând astfel o tendință generală și prelungită de creștere a prețurilor bunurilor. În același timp, se produce deprecierea monetară, reflectată prin diminuarea capacității de achiziție a unităților de valută.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Suportul teoretico-metodologic al articolului constă în documentarea literaturii de specialitate, analiza și sinteza, comparația etc. Drept sursă de inspirație pentru acest articol au servit lucrările autorilor: Basno C., Dardac N., Floricel C. etc. și desigur, datele statistice de pe (www.statistica.md).

Rezultate obținute. Făcând o analiză profundă a diferitor literaturi de specialitate și comparând diferite articole științifice din presă am ajuns la concluzia că cauzele inflației în Republica Moldova sunt generate de factori de ordin extern și intern. Factorii externi sunt descriși prin dependența de importul de resurse energetice și alimentare care face ca economia să fie expusă la variațiile prețurilor internaționale.

De exemplu, sporirea prețurilor la energie și alimente pe plan mondial a avut un impact semnificativ asupra inflației interne. Factorii interni pot fi reprezentați prin politicile legate de fiscalitate și monetare, precum și modificările tarifelor la utilitățile publice, pot afecta nivelul prețurilor. În plus, deprecierea monedei locale poate amplifica costurile bunurilor importate, crescând astfel inflația. Având drept scop în acest articol descrierea relației de cauză- efect a inflației în Republica Moldova, vreau să prezint și efectele inflației asupra economiei și populației, cum ar fi:

- Puterea de cumpărare: O rată mai mare a inflației reduce puterea de cumpărare a oamenilor, afectând în special categoriile vulnerabile cu venituri statice.
- Economii și investiții: Inflația poate descuraja economisirea și investițiile pe termen lung, deoarece randamentele reale ar putea deveni nefavorabile.
- Competitivitatea externă: O inflație mai ridicată decât cea din țările partenere comerciale poate diminua competitivitatea exporturilor din Moldova.

Evoluția inflației în Republica Moldova este una semnificativă, deoarece după o perioadă de peste zece ani în care inflația anuală a fost constantă sub 10%, în a doua parte a anului 2021 și, în mod special, în 2022, presiunea inflaționistă a crescut considerabil. Din 2010, Banca Națională a Moldovei (BNM) a adoptat un sistem de control al inflației, având drept țintă o rată de creștere a Indicelui Prețurilor de Consum (IPC) de 5%, cu un interval permis între 3,5% și 6,5%. Între 2010 și 2021, au fost înregistrate abateri semnificative peste limita superioară a acestui interval în primii ani ai acestui sistem, adică în 2010 și 2011, precum și în 2015, din cauza recesiunii economice regionale și a crizei bancare interne.

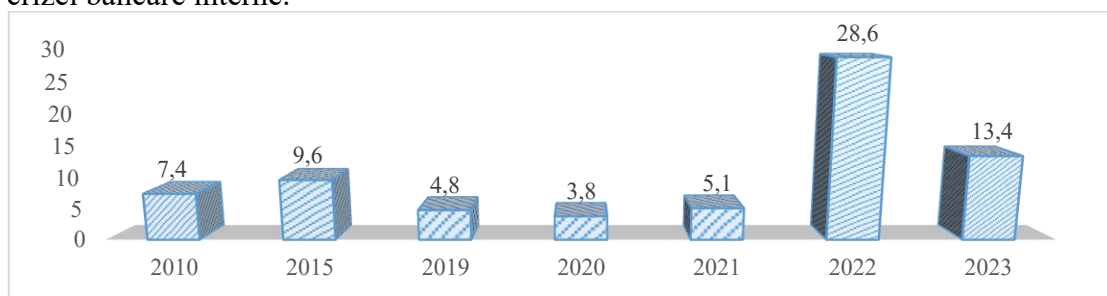

Figura 3. Evoluția inflației în Republica Moldova

Sursa: elaborat de autor

Analizând figura 3, se menționează că anul 2022 a fost caracterizat de un val inflaționist în întreaga Europă, dar Republica Moldova a simțit efectele mult mai puternic. Începând cu 2021, inflația a început să crească gradual în Uniunea Europeană, iar în 2022 această tendință s-a accentuat. În primele patru luni ale anului 2022, inflația în UE a fost de 6,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, o majorare considerabilă față de nivelurile moderate observate în ultimul deceniu, când inflația a rămas, în general, sub 3%. De asemenea, în aceeași perioadă, mai multe economii europene au avut creșteri ale prețurilor de peste 10%, includând Lituania (+14,6%), Estonia (+14,1%), Cehia (+11%) și Letonia (+10,2%). În contrast, Republica Moldova a înregistrat o accelerare mult mai bruscă a inflației, cu o creștere a IPC de 21,1% în primele patru luni ale lui 2022. Proiecțiile BNM pentru anul 2022 sugerează o rată anuală a inflației care va depăși 27%, similară cu nivelul din anul 2000, când prețurile au crescut cu 31%.

Biroul Național de Statistică permite accesul liber a datelor privind Indicii Prețurilor de Consum (IPC) la nivel de țară (ce excepția raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender) în ianuarie – decembrie 2022 față de decembrie 2021 (Tabelul 1):
(Rata inflației = $IPC - 100$)

Tabelul 1. IPC la nivel național în ianuarie-decembrie 2022 față de decembrie 2021

Luna	IPC față de decembrie 2021
Ianuarie	102,77%
Februarie	104,89%
Martie	109,15%
Aprilie	115,22%
Mai	117,57%
Iunie	120,17%
Iulie	121,84%
August	122,93%
Septembrie	124,69%
Octombrie	127,95%
Noiembrie	129,26%
Decembrie	130,24%

Sursa: elaborat de autor după (www.statistica.md)

CONCLUZII

În concluzie, inflația din Republica Moldova a fost profund influențată de o serie de factori atât din afară, cât și din interiorul economiei, rezultând într-o creștere semnificativă a prețurilor începând cu anul 2021. Dependenta de importul de resurse energetice și alimente a expus economia la variațiile piețelor internaționale, în timp ce politicile fiscale, cele monetare și deprecierea monedei naționale au intensificat presiunea inflaționistă. Explozia inflației din 2022, care a atins o rată anuală estimată la peste 27%, a generat consecințe adverse asupra capacității de cumpărare, economiilor și competitivității internaționale a națiunii. Pe termen lung, menținerea inflației sub control va fi legată de aplicarea unor strategii economice eficiente, scăderea vulnerabilității la influențele externe și crearea unui climat economic stabil și previzibil.

REFERINȚE:

1. Basno, C., Dardac, N., & Floricel, C. (2003). *Monedă. Credit. Bănci*. Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București
2. Centrului Analitic Independent- "Expert Group". (n.d.). *Inflația în Republica Moldova: cauze, grupurile vulnerabile și recomandări de politici*. <https://www.expert-grup.org/ro/biblioteca/item/2344-infla%C8%9Bia-%C3%AEnrepublica-moldova-cauze-grupurile-vulnerabile-%C8%99i-recomand%C4%83ri-de-politici>
3. Evoluția inflației în Republica Moldova (n.d.). <https://www.imf.org/external/datamapper/PCPIPCH@WEO/WEOWORLD/VEN/EUQ/EURO>
4. IPC la nivel național în ianuarie-decembrie 2022 față de decembrie 2021. https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/10

Coordonator științific: MĂRGINEANU Aureliu, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: margineanu.aureliu@ase.md